

YAKUP KADRI KARAOSMANOĞLU • Hikâyeler

İletişim Yayınları 30 • Y. Kadri Karaosmanoğlu Bütün Eserleri Dizisi 17
ISBN-13: 978-975-470-435-8
© 1985 İletişim Yayıncılık A. Ş. (1. Basım)
1-10. BASKI 1985-2017, İstanbul
11. BASKI 2018, İstanbul

KAPAK Ümit Kıvanç

UYGULAMA Hasan Deniz

DÜZELTİ Seçkin Oktay

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 22749

Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6/31 Bağcılar 34218 İstanbul

Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 11935

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

YAKUP KADRİ KARAOSMANOĞLU

Hikâyeler

i l e t i ŝ i m

1920'li yıllarda Yakup Kadri, Yahya Kemal ve diğerk edebiyatçı arkadaşlarıyla Kıbrıslı Yalısı'nda.

Compositions

— 1906 Décembre 27

C'est un beau matin ensoleillé, je suis sorti de ma cabine pour monter sur le pont du vaisseau. Nous sommes au large de la Méditerranée. On ne voit que l'azur du ciel et de la mer. Les rayons du soleil brulent la surface des flots. Le bateau, seul, sur cette immense plaine bleuâtre, laisse un sillage doré. Quelques images éparpillées, sur nos têtes semblent nous suivre.

Berçé par le mouvement des machines et le murmure des flots, je contemple l'horizon qui recule devant moi. Mon âme jouit d'un profond repos. Je me laisse glisser dans mes rêveries, de temps en temps quelqu'un passe près de moi et me réveille. Et puis c'est toujours la même musique régulière des flots.

Soudain mes yeux, fatigués de parcourir

Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun elyazısından bir örnek.

İÇİNDEKİLER

Bulgar Köyünde Bir Gece.....	11
O Kadın.....	21
İki Meçhûl Şahıs.....	37
Mehdi Efendi'nin Keşfi.....	45
Döşeli Oda.....	53
Dokunma Belki Bir Kahramandır.....	61
Küçük Zabit.....	67
Sılada.....	75
Bir Yüzkarası.....	81
Altıpatlar.....	87
Zeynep Kadın.....	93
Bir Aşk Cilvesi.....	99
Masum Katiller.....	103
Oruç Keyfi.....	107
Zor Talâk.....	111
Perili Köşk.....	115

Beyhude Bir İntihar.....	123
Kadın ve Ukubet.....	129
İstanbul'da Üç Gece.....	135
Bir Aşk ve İhtiras Faciası.....	141

BULGAR KÖYÜNDE BİR GECE

Köyde kimseler yoktu. Hiçbir evden duman çıkmıyor, hiçbir yerden ses duyulmuyordu. İlk sokağın köşesindeki süprüntü yığınlarında atlarımızın gürültüsünden ürken birkaç domuz kalkıyor, yavaş yavaş uzaklaşıyor, sonra, gidip biraz ötede, kapı ve duvarı diğerlerine nispeten oldukça muntazam bir evin eşiğine burunlarını sürtüyor, içeri girmek için çare arıyordu.

Hava soğuk, vakit geçti, neredeyse ortalık kararacaktı. Doğrusu böyle bir zamanda, at üstünde sekiz saatlik bir yolculuktan sonra, evlerinin bacası temiz, kimsesiz boş bir köye düşmek, bizim için pek fena bir şeydi. Bu Bulgarlar da ne garip mahlûkat!.. Bazı terbiyeli av köpekleri gibi hayvan seslerini yüzlerce fersah mesafeden mi duyarlar? Çakallar gibi dağdan dağa birbirlerine mi bağırırlar? Yoksa her köy arasında yer altından yollar mı vardır ki tavşan cinsinden birtakım kimseler koşup onlara geldiğimizi söylerler? Bu bir muamma ki hali bana hiç müyesser olmadı.

Yanımda bir yaşlı jandarma var ki on senedir bu köylerde dolaşmış ve bu köylülerle münasebette bulunmuş, o bile bu

hale akıl erdirememiş, atının üstünde mütehayyir, mütehev-
vir söylenip duruyor:

– Hınzırlar, bizi ta on saatlık yoldan sezerler... sanki kel-
lelerini almaya geliyormuşuz gibi erkek, karı, kızan, bir fa-
re deliği bin liraya... benim asıl kızdığım sanki birkaç defa
köylerini yağma etmişiz gibi kümesteki tavuktan, ambarda-
ki zahireye kadar ne varsa hepsini yüklenip kaçırmalarıdır.
Şimdi girin evlere, görürsünüz ki, her köşe bomboş, tamta-
kırdır, –ve eliyle etrafımızda dolaşan domuzları göstererek–
yalnız sözüm yabana bunları bırakırlar, bilirler ki onlara do-
kunmayız.

Yorgunluktan ağzı köpürmüş, bacakları titreyen atımdan
inip jandarmaya dedim ki:

– Şimdi sövüp sayma zamanı değil Şaban Ağa! Ayaz ar-
tıyor, akşam yaklaşıyor, şunları bulup toplamanın çaresine
bakalım...

Ben bunları söylerken diğer jandarma var kuvvetiyle ka-
pıları yumrukluyor “Açsanız a be! Tanrı misafiri, ayıp değil
mi?” diye bağıyor, ve bu gürültü nerede oldukları bilinme-
yen birçok köpek seslerine karışıyordu. Şaban Ağa yapaca-
ğını çoktan tasarlamış bir adam vaziyetiyle hayvanın ağzına
yem torbasını geçirip:

– Arkamdan gelin kiliseye gidelim, papaz muhakkak ora-
dadır, dedi ve yürümeye başladı, öteki de boş yere kapıları
yumruklamadan vazgeçerek, benimle beraber Şaban Ağa'nın
arkasına düştü. Köyün yollarında aylardan beri kalmış mü-
teaffün su birikintileri var; bazı yerlerde bunlar o kadar bü-
yük ve geniş ki hemen bütün sokağı kaplıyor ve bizi bata-
çıkaya yürümeye mecbur ediyor. Kilise ta köyün öbür ucun-
da... taştan bir duvarla muhat, muhkem bir büyük bina, av-
luya girmek için birer birer duvardan atlamaya mecbur ol-
duk. Kilisede hiç eser-i hayat yok. Avlunun ortasında durup
uçümüz birden cihetlere doğru bağıyoruz:

– Papaz efendi! Papaz efendi!

Şaban Ağa her köşeye başvuruyor, ayaklarının ucunda yükselip pencerelerden kilisenin içini teftiş ediyor, tüfeğinin ucuyla avludaki çitleri yokluyor, başını kaldırıp ağaçlara bakıyordu. Avlunun ta ortasında bir büyük ağaç var ki bütün dalları kesilmiş, yalnız tepesinde çaprazvârî iki kuru kol kalmış, bu iki kol arasına bir demir geçirilmiş, demire de bir çan asılmış, çandan bir kalın ip sarkıyor. Bilmem neden, bu, derhal Şaban Ağa'nın nazar-ı dikkatini celbetti. Bir müddet dalgın dalgın ağaca, çana, ipe baktı. Sonra bize dönüp:

– Papazı delikten çıkarmak için hatırıma bir şey geliyor, ama günahı var mı bilmem?... dedi.

İkimiz birden:

– Maksadın çanı çalmak ise hiç düşünme, gayet iyi buldun, hemen çek ipi, dedik.

İpi eline, evvelâ korkarak büyük tereddütlerle aldı, sonra birden sanki cûşa gelip bütün kuvvetiyle çekmeye, çekmeye başladı. Aman ya Rabbi! Bu ne çok çan sesiydi! Akşamın, bu boş köyün sükûtu içinde bu ne büyük bir gürültü idi. Etraftan kargalar acı acı bağırarak kafile kafile havaya kalkıyor, kuşlar yuvalarını terk ederek kargalara karışıyor ve köyün bütün görünmeyen köpekleri bir ağızdan uluyordu. Öyle bir curcuna ki tahammül için kulak ve baş ister. Zannedirim, buna köşesinde saklı duran papaz bile tahammül edemedi, çünkü onun, nagahan [aniden, birdenbire], hattâ nereden çıktığını görmemize vakit kalmadan, alacakaranlığın içinde etekleri savrularak, pürtelâş bize doğru koştuğunu gördük. Soluk soluğa pek uzaklardan gelmiş benziyordu. Uzun karışık sakallı çenesinde hadit kımıldanışlarla, şimdi ipi bırakılmış, kendi kendine ağır ağır sallanan çanın altındaki refikimize dönüp galiz ve vahşi şiveli bir lisanla söylemeye başladı. Şaban Ağa onu hiç dinlemiyor, halimizi, kim olduğumuzu anlatıyor ve:

– Köylüler nerede? Sen onu söyle, nene lâzım fazla gürültü! diyordu.

Papaz, Şaban Ağa'nın sözlerini anlamamış gibi bön bön bir ona bir de bize baktı ve çanı gösterip yine Bulgarca bir şeyler söyleyerek dönmeye hazırlandı. Fakat biz buna mânî olduk:

– Yok, dedik, artık bu kadarı fazladır, ayıptır. Sekiz saatlik yoldan gelmişiz, devlet memuruyuz, tahsildar zebanî degildir ya! Borcunuzdan vazgeçtik, fakat hiç olmazsa bu kış kıyamette bize yatacak bir yer, yiyecek bir şey lâzım. İnsan yedi kat düşmanına bile bu halinde yardım eder. Bu yapma alıktıktan ve bu yapma Türkçe bilmemezlikten vazgeç de şunları bulmamızın çaresine bakalım. Papaz hâlâ anlamayan bir vaz ile çenesini kımıldatıyor, omuzlarını kaldırıyor ve elleriyle müphem birtakım işaretler yapıyor.

– Söyle neredeler?

Başını kaldırıp çanı tetkik ediyor.

– Balkanlar'da mı?

Çanın ipiyle meşgûl oluyor.

– Dügüne mi gittiler? Yoksa hepsi evlerinde mi saklanıyor?..

İpin ucunu ağaçtaki uzun çiviye bağlamakla uğraşılıyor. Şaban Ağa birden bana sokulup yavaşça:

– Ben şimdi söyletirim, dedi ve ona yaklaşip sıkı bir şive-i tehevvrle:

– Bana baksana, papaz efendi! Sonra karışmam ha! dedi, vallah billâh köyü ateşe veririz. Anlıyor musun? Baştan aşağı yakar yıkarız; taş taş üstünde bırakmayız.

Papaz yine lâkaydisini muhafaza etti ve bize kapıyı gösterip arkasını döndü, yürümeye başladı. Şaban Ağa'ya dedim ki:

– Gördün mü? Bu da işe yaramadı, şimdi ne yapacağız?... Omuzlarımı salladı: